

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే అయోధ్యాకాండే

॥ అశీతితమః సర్గః ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః
శ్రీసీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నహనుమత్సమేత శ్రీరామచంద్ర పరబ్రహ్మణే నమః

॥ అశీతమః సర్గః ॥

అయోధ్యాతో గంగాతటమభివ్యాప్య సురమ్యశివిరకూపాదియుతస్య
సుఖదరాజమార్గస్య నిర్మాణం

అథ భూమిప్రదేశజ్ఞాః సూత్రకర్మవిశారదాః |
స్వకర్మాభిరతాః శూరాః ఖనకా యంత్రకాస్తథా || 2.80.1 ||

కర్మాంతికాః స్థపతయః పురుషా యంత్రకోవిదాః |
తథా వర్ధకయశ్చైవ మార్గిణో వృక్షతక్షకాః || 2.80.2 ||

సూపకారాః సుధాకారా వంశచర్మకృతస్తథా |
సమర్థా యే చ ద్రష్టారః పురతశ్చ ప్రతస్థిరే || 2.80.3 ||

స తు హర్షాత్ తముద్దేశం జనౌఘా విపులః ప్రయాన్ |
అశోభత మహావేగః సాగరస్యేవ పర్వణి || 2.80.4 ||

తే స్వవారం సమాస్థాయ వర్తకర్మణి కోవిదాః |
కరణైర్వివిధోపేతైః పురస్తాత్ సంప్రతస్థిరే || 2.80.5 ||

లతా వల్లీశ్చ గుల్మాంశ్చ స్థాణూనశ్చన ఏవ చ |
జనాస్తే చక్రిరే మార్గం ఛిందంతో వివిధాన్ ద్రుమాన్ || 2.80.6 ||

అవృక్షేషు చ దేశేషు కేచిద్ వృక్షానరోపయన్ |
కేచిత్ కుఠారైష్టంకైశ్చ దాత్రైశ్చిందన్ క్వచిత్ క్వచిత్ || 2.80.7 ||

అపరే వీరణస్తంబాన్ బలినో బలవత్తరాః |
విధమంతి స్మ దుర్గాణి స్థలాని చ తతస్తతః || 2.80.8 ||

అపరేఽపూరయన్ కూపాన్ పాంసుభిః శ్వభ్రమాయతం |
నిమ్నభాగాంస్తథైవాశు సమాంశ్చక్రుః సమంతతః || 2.80.9 ||

బబంధుర్బంధనీయాంశ్చ క్షోద్యాన్ సంచుక్షుదుస్తథా |
బిభిదుర్భేదనీయాంశ్చ తాంస్తాన్ దేశాన్ నరాస్తదా || 2.80.10 ||

అచిరేణ తు కాలేన పరివాహాన్ బహలాదకాన్ |
చక్రుర్బహువిధాకారాన్ సాగరప్రతిమాన్ బహలాన్ || 2.80.11 ||

నిర్జలేషు చ దేశేషు ఖానయామాసురుత్తమాన్ |
ఉదపానాన్ బహువిధాన్ వేదికాపరిమండితాన్ || 2.80.12 ||

ససుధాకుట్టిమతలః ప్రపుష్పితమహీరుహాః |
మత్తోద్ధుష్టద్విజగణః పతాకాభిరలంకృతః || 2.80.13 ||

చందనోదకసంసిక్తో నానాకుసుమభూషితః |
బహ్వాశోభత సేనాయాః పంథాః సురపథోపమః || 2.80.14 ||

ఆజ్ఞాప్యాథ యథాజ్ఞప్తి యుక్తాస్తేఽధిక్రతా నరాః |
రమణీయేషు దేశేషు బహుస్వాదుఫలేషు చ || 2.80.15 ||

యో నివేశస్త్వభిప్రేతో భరతస్య మహాత్మనః |
భూయస్తం శోభయామాసుర్యుషాభిర్యుషణోపమం || 2.80.16 ||

నక్షత్రేషు ప్రశస్తేషు ముహూర్తేషు చ తద్విదః |
నివేశాన్ స్థాపయామాసుర్భరతస్య మహాత్మనః || 2.80.17 ||

బహుపాంసుచయాశ్చాపి పరిఖాః పరివారితాః |
తత్రేంద్రనీలప్రతిమాః ప్రతోలీవరశోభితాః || 2.80.18 ||

ప్రాసాదమాలాసంయుక్తాః సౌధప్రాకారసంవృతాః |
పతాకాశోభితాః సర్వే సునిర్మితమహాపథాః || 2.80.19 ||

విసర్పద్భిరివాకాశే విటంకాగ్రవిమానకైః |
సముచ్చితైర్నివేశాస్తే బభుః శక్రపురోపమాః || 2.80.20 ||

జాహ్నవీం తు సమాసాద్య వివిధద్రుమకాననాం |
శీతలామలపానీయాం మహామీనసమాకులాం || 2.80.21 ||

సచంద్రతారాగణమండితం యథా
నభః క్షపాయామమలం విరాజతే |
నరేంద్రమార్గః స తదా వ్యరాజత
క్రమేణ రమ్యః శుభశిల్పినిర్మితః || 2.80.22 ||

|| ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే
అయోధ్యాకాండే అశీతమః సర్గః ||